

VPB: toch (beperkt) belastingrente betalen over periode dat geld op rekening fiscus stond

Instantie	Gerechtshof Den Haag, 02-12-2020 nr. BK-20/00347
Zaaknummer(s)	BK-20/00347
Datum uitspraak	02-12-2020
Belastingjaar/tijdvak	2016
Trefwoorden	vertrouwensbeginsel, terugwerkende kracht, doel en strekking, grammaticale uitleg, ratio, heffingsrenteregeling, compensatiegedachte, intrekking van beleid, prikkel
Rubriek	Formeel belastingrecht
Wetsartikelen	Awb - art. 8:7, AWR - art. 30fb, Awb - art. 8:117, Wet RI
ECLI	ECLI:NL:GHDHA:2020:2349
Brondocumenten	Gerechtshof Den Haag 2 december 2020, nr. 20/00347
Formele relaties	Eerste aanleg: ECLI:NL:RBDHA:2020:590, (Gedeeltelijke) vernietiging en zelf afgedaan
Auteur	mr. M.H.W.N. Lammers
NTRF	2021/935
Datum publicatie	18-03-2021
NTRF	

Samenvatting

Aan belanghebbende is een eerste voorlopige aanslag VPB 2016 opgelegd die zij in 2016 heeft voldaan. Na haar aangifte is in maart 2018 een tweede voorlopige aanslag conform haar aangifte opgelegd die heeft geleid tot een teruggaaf. Over deze vermindering is geen belastingrente vergoed. Een herziene aangifte heeft geleid tot een derde voorlopige aanslag in september 2018. Hierbij is belastingrente in rekening gebracht over de periode 1 juli 2017 t/m 3 november 2018. Net als bij de rechtbank is bij het hof in geschil of bij de derde voorlopige aanslag terecht en naar het juiste bedrag belastingrente in rekening is gebracht.

Omdat de derde voorlopige aanslag naar een hogere belastbare winst is vastgesteld dan de in maart 2018 ingediende aangifte, is het belopen van belastingrente het gevolg van een aangifte naar een te laag belastbaar bedrag. Omdat de inspecteur heeft gehandeld conform art. 30fb AWR, is in beginsel terecht vanaf 1 juli 2017 belastingrente in rekening gebracht. Belanghebbende stelt dat het in rekening brengen van belastingrente over de periode dat het geld op de bankrekening van de Belastingdienst stond, zich niet verdraagt met een grammaticale uitleg van art. 30fb AWR. Volgens belanghebbende kan (bedrijfs)economisch gezien geen sprake zijn van rente als er geen samenhangende schuld is. Het hof oordeelt dat de belastingrenteregeling in de AWR een eigen, juridisch begrip 'belastingrente' kent. De wet omschrijft nauwkeurig wanneer een belastingplichtige dan wel een inspecteur belastingrente is verschuldigd en hoe deze moet worden berekend. Of bedrijfseconomisch gezien sprake is van rente, is niet relevant. Onder het aanhalen van een samengevatte tekst uit de memorie van toelichting bij de sinds 1 januari 2013 geldende renteregeling oordeelt het hof dat bij het bepalen van de belastingrente geen rekening moet worden gehouden met periodes waarin geld al op de bankrekening van de Belastingdienst stond, omdat anders weer wordt aangesloten bij de compensatiegedachte. En dat strookt niet met de ratio van de belastingrenteregeling, die is gestoeld op de verzuimgedachte. Er is dus geen strijd met doel en strekking van de wet. Met betrekking tot de intrekking van het begunstigende beleid van de staatssecretaris van Financiën verwijst het hof naar zijn oordeel in Hof Den Haag 14 november 2018, nr. 18/00644, NTRF 2019/59, en ziet het geen reden om van dit oordeel terug te komen. Het hof is wel met belanghebbende van oordeel dat de belastingrente slechts mag worden berekend vanaf 8 december 2017, omdat tot die datum het begunstigende beleid nog gelding had. Anders dan de rechtbank is het hof van oordeel dat het door het begunstigende beleid gewekte vertrouwen

was beëindigd, maar dat dit moet worden gehonoreerd voor het gedeelte van de belastingrenteperiode dat is gelegen vóór het beëindigingstijdstip (vgl. HR 11 april 2014, nr. 13/02610, NTFR 2014/1248). Het hof beperkt daarom de belastingrente.

(Hoger beroep gegrond.)

Commentaar

In deze zaak gaat het over de vraag of de inspecteur terecht belastingrente in rekening heeft gebracht. Dat die vraag wordt opgeworpen, is – in mijn ogen – niet meer dan terecht. Uit de feiten volgt namelijk dat de Belastingdienst het geld al op de rekening had staan, maar desondanks belastingrente in rekening brengt. De slogan 'leuker kunnen we het niet maken, makkelijker wel' gaat hier niet echt op.

Tot 1 januari 2013 gold een verzuimrenteregeling. In die tijd was het betalen van rente erop gericht het rentenadeel te vergoeden. Enerzijds moest de belastingplichtige rente aan de Belastingdienst voldoen als hij de verschuldigde belasting te laat betaalde, en de Belastingdienst aan de belastingplichtige als een belastingteruggaaf te laat werd uitbetaald. In het Belastingplan 2012 is per 1 januari 2013 een nieuwe regeling voor de belastingrente ontworpen. Uitgangspunt van de nieuwe regeling is dat belastingrente in rekening wordt gebracht als door toedoen van de belastingplichtige het vaststellen van de belastingaanslag, en dus de hoogte van het te betalen bedrag, te lang op zich laat wachten. Doet de Belastingdienst te lang over het vaststellen van de belastingaanslag die tot een teruggaaf leidt, dan krijgt de belastingplichtige rente vergoed.

Kort en goed is het verschil tussen de oude en de nieuwe regeling dat niet langer het te laat betalen maar het te laat vaststellen van een aanslag het uitgangspunt is. Dat kan, net als in de onderhavige zaak, tot de kromme situatie leiden dat de belastingplichtige het te betalen bedrag al heeft voldaan, maar dat de inspecteur – door toedoen van diezelfde belastingplichtige – de belastingaanslag nog niet (tijdig) kon vaststellen. De Belastingdienst beschikt dan dus wel al over het geld, maar kan op basis van de wettelijke regeling nog wel rente in rekening brengen. Een situatie die het rechtsgevoel van de belastingplichtige aantast. Hetgeen ook wel blijkt uit de vele procedures die hierover zijn dan wel worden gevoerd. Door de Belastingdienst is ook enige tijd begunstigend beleid gevoerd op dit punt. Dat beleid is in het kader van een WOB-verzoek in de openbaarheid gekomen. Uit de brief van de staatssecretaris van Financiën van 1 maart 2017, nr. 2017-0000010761 volgt dat er vergaderingen van de Landelijke vakgroep Formeel recht hadden plaatsgevonden en dat in die vergaderingen de praktijk naar voren kwam dat als de Belastingdienst al de beschikking had over het geld, voor die periode geen belastingrente werd berekend. De vergadering heeft ook voorgesteld om dit beleid in het Besluit Fiscaal Bestuursrecht op te nemen. Helaas is het zover niet gekomen. De staatssecretaris heeft hier een streep door gezet, en heeft bepaald dat een strakke interpretatie van de regeling omtrent de belastingrente moet worden gehanteerd en dat dus niet langer mag worden afgezien van het berekenen van belastingrente als het geld al op de rekening van de Belastingdienst staat. Zoals ook uit de uitspraak volgt, is het beleid per 8 december 2017 ingetrokken. Vanaf dat moment kunnen belastingplichtigen niet meer gerechtvaardigd vertrouwen op de toepassing van dit beleid. Voor de onderhavige zaak zorgt dit er, in hoger beroep, voor dat slechts over een gedeelte (vanaf 8 december 2017) belastingrente in rekening wordt gebracht.

Trek ik een parallel met de toeslagenaffaire, dan zien we in die zaak dat de wet- en regelgeving te strak en rigide werd toegepast, waardoor een heleboel belastingplichtigen schade hebben geleden. Ook in deze zaak kan daarvan, in mijn ogen, worden gesproken. Er is geen enkele rechtvaardiging om belastingrente in rekening te brengen als de Belastingdienst al beschikt over het geld, enkel en alleen omdat de aanslagregeling nog niet is afgerond. Uitgangspunt zou in mijn ogen niet moeten zijn het vaststellen van de aanslag, maar de betaling. Daarmee sluit de 'belastingrente' ook aan bij de civielrechtelijke definitie die voor rente geldt, namelijk het betalen van een vergoeding voor het lenen van geld. Mijn voorstel zou dan ook zijn dat de staatssecretaris nog eens goed met de vergadering van de Landelijke vakgroep Formeel recht om de tafel gaat zitten, zodat ook op dit punt de menselijke maat weer de boventoon voert.

[1] mr. M.H.W.N. (Marloes) Lammers is advocaat/mediator bij HuygenLammers Advocaten te Amsterdam

Datum: 22-3-2021

Bron: <https://www.ndfr.nl/NTFR/Details/NTFR2021-935>

Copyright - Sdu - Alle rechten voorbehouden.

